

CSR-DIW

นายไสว โจนะสุกฤษ์

สำนักโรงงานอุตสาหกรรมรายสาขา 4
กรมโรงงานอุตสาหกรรม

1. ทำไมต้องมี CSR

- การประกอบกิจการธุรกิจสิ่งสำคัญคือการได้กำไรสูงสุด
- เพื่อให้ได้กำไรสูงสุด บางครั้งจึงเกิดการทำธุรกิจที่ผิดจรรยาบรรณ คุณธรรม
- เกิดความเสื่อมโทรมของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
- เกิดปัญหาวิกฤตเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม
- เพื่อป้องกันระบบทุนนิยมมิให้ล่มสลายเร็วขึ้น เนื่องจากทุนนิยมจะคงอยู่ได้ต้องมีการหมุนเวียนของทุน มีการผลิตสินค้าและบริการเพื่อให้เกิดกำไร แต่ถ้าหากปัจจัยการผลิตมีมากกว่าปัจจัยการบริโภค มีการผลิตสินค้าส่วนเกินมากเกินไป มีการใช้ทรัพยากรอย่างสิ้นเปลือง ผลสุดท้ายนายทุนจะล่มสลาย เพราะขาดปัจจัยการซื้อและการหมุนเวียนของทุน
- เกิดการเรียกร้องให้มีการแก้ไขวิธีการดำเนินธุรกิจใหม่
 - Ethical ใ้บุคคลที่ทำธุรกิจมีศีลธรรม จริยธรรม
 - Good Governance องค์กรต้องมีศีลธรรม มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้
 - เมื่อบุคคลดี องค์กรดี ก็ต้องส่งเสริม รับผิดชอบต่อผลกระทบที่องค์กรมีต่อสังคม สิ่งแวดล้อม ชุมชนด้วย

2. การดำเนินกิจกรรม

- แรกเริ่มอาจเริ่มต้นที่ Ethical Business ก่อนก็ได้ โดยให้บุคลากร ผู้บริหารมีความซื่อสัตย์ ไม่คดโกง คบแต่งบบัญชี โกงบริษัท
- จัดโครงสร้างองค์กรให้มีธรรมาภิบาล เป็นบริษัทที่ดี ไม่เอาเปรียบสังคม(เน้นที่องค์กร)
- ส่งเสริม เสริมสร้างสังคม ช่วยเหลือสังคม เพื่อความยั่งยืนขององค์กรและสังคม สิ่งแวดล้อม และชุมชน(Social Responsibility, SR) แต่เนื่องจาก SR ได้รวมหลักการของEthical และ Good Governance ไว้ด้วย ดังนั้นการทำ SR จึงครอบคลุมทั้งตัวบุคคลและองค์กรที่ดีไว้แล้ว ปัจจุบันจึงมักกล่าวถึงแต่ SR

3. ประเด็นสำคัญ

- เนื่องจากเป็นระบบทุนนิยม การประกอบกิจการทุกชนิดสิ่งสำคัญคือกำไร องค์กรธุรกิจมีช่องทางธุรกิจ การกุศล ดังนั้นการดำเนินกิจการ SR จะต้องคำนึงถึงผลกระทบต่อบริษัทด้วย โดยต้องเป็น WIN – WIN situation โดยจะต้องคำนึงถึงผลตอบแทนทางสังคมควบคู่กับผลตอบแทนของบริษัทด้วย โดยจะต้องทำSR แบบ มีกลยุทธ์ Strategy SR ตัวอย่างเช่นบริษัท บัตรเครดิตแห่งหนึ่ง ได้ทำการกุศลโดยการบริจาค เงิน 10 ล้าน US เพื่อบูรณะเทพีสันติภาพทุกปี วิธีดังกล่าวเป็นการบริจาค (Donation) ไม่ใช่ SR ต่อมาบริษัทได้เปลี่ยนกลยุทธ์ใหม่ เป็นการบริจาคเงิน 1 US ทุกครั้งที่มีการใช้บัตร และบริจาค 10 US ทุกครั้งที่มีการทำบัตรใหม่ ผลปรากฏว่า มีเงินบริจาคซ่อมเทพีสันติภาพมากขึ้น ผู้คนพอใจในการใช้บัตรเพราะเท่ากับมีส่วนในการซ่อมเทพีสันติภาพ บริษัทมียอดขายบัตรมากขึ้น เป็นสถานะ WIN – WIN (นักลงทุน ก็เป็น Stack holder หนึ่ง ซึ่งการประกอบกิจการเดิมหวังกำไรสูงสุด ซึ่งคำนึงถึงแต่นักลงทุนเท่านั้น แต่ SR จะคำนึงถึงทุก Stack holder ที่การประกอบธุรกิจมีผลกระทบ จึงต้องมีการลดผลกระทบและเสริมสร้าง ความเจริญให้แก่ Stack holder นั้นๆ เพื่อความยั่งยืนของธุรกิจเองด้วย)
- เนื่องจากเป็นเสรีนิยม การทำSR จึง ไม่มีการบังคับใช้ เพราะหากบังคับใช้เป็นการบังคับใช้ องค์กรบริจาคก็จะเป็นเผด็จการไป
- ไม่มีการรับรอง(Certification) เพราะการทำความดีเกิดจากใจ วัดกันไม่ได้ว่าใครดีกว่ากัน แต่ให้มีระบบรายงานกิจกรรมว่าได้ทำกิจกรรม SR อะไร และอย่างไรบ้าง โดยให้สังคมเป็นผู้ตัดสินเอง เช่น สนับสนุนสินค้า เป็นต้น

4. CSR-DIW กับ ISO 26000

เนื่องจากการทำกิจกรรม SR เป็นกิจกรรมเพื่อสังคม ในแต่ละองค์กรจึงมีแนวคิดและหลักการที่แตกต่างกัน เช่น UN Global Compact ขององค์การสหประชาชาติก็มี หลักการ SR ของตัวเอง องค์กร OECD คณะกรรมการกำกับตลาดหลักทรัพย์ไทย(กตล) หรือแม้แต่บริษัทเอกชนเอง เช่น BODY SHOP ก็มีหลักการSR ว่าไม่ใช่สัตว์ทดลอง เป็นต้น ดังนั้น องค์กรระหว่างประเทศจึงได้กำหนดมาตรฐาน SR ขึ้น ซึ่งก็คือ ISO 26000 ที่มีประเด็นสำคัญคือไม่มีการบังคับใช้ ไม่มีการรับรอง (แต่อาจถูกใช้เป็นข้อกีดกันทางการค้าได้)

กรมโรงงานอุตสาหกรรมได้เห็นความสำคัญของการทำ SR เนื่องจากสอดคล้องกับภาระกิจของกรมโรงงานอุตสาหกรรม เพราะหากโรงงานได้ทำ SR ก็ไม่ก่อปัญหาต่อชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อม การกำกับดูแลโรงงานโดยใช้กฎหมาย(ซึ่งไม่ค่อยได้ผล)จึงไม่จำเป็น ชุมชนจะเป็นผู้กำกับ

ดูแลโรงงานเอง ลดภาระและค่าใช้จ่ายในการควบคุมโรงงานลง ทรัพยากรจึงสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาโรงงานให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันมากขึ้น

การส่งเสริมให้โรงงานทำ SR จะต้องมีหลักการด้าน SR ขึ้นมาก่อน ซึ่งกรมโรงงานอุตสาหกรรมได้เห็นแล้วว่า ISO 26000 เป็นมาตรฐานสากลที่จะมีการประกาศใช้ ดังนั้นกรมโรงงานอุตสาหกรรมจึงได้จัดทำ หลักการ SR ของกรมโรงงานอุตสาหกรรมขึ้น โดยยึดแนวทางของ ISO 26000 (กรอ. อาจกำหนดหลักการของตนเองก็ได้ ดังเช่น หลักการของ กตล. แต่การยึดหลักสากลจะให้ผลดีมากกว่า) ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับบริบทของอุตสาหกรรมในประเทศไทย ประโยชน์สำคัญที่ได้อีกประการหนึ่ง คือการทำให้บริษัทคุ้นเคยกับ หลักการของ ISO 26000 ซึ่งเมื่อมีการประกาศใช้ ISO 26000 บริษัทที่ร่วมโครงการกับกรมโรงงานอุตสาหกรรมสามารถที่จะ Implement เข้าสู่ระบบ ISO 26000 ได้โดยง่าย

4. วิธีดำเนินการ CSR-DIW

1. จัดทำ หลักการ SR ของ กรมโรงงานอุตสาหกรรม โดยยึดแนวทางของ ISO 26000 โดยผ่านการพิจารณาของคณะผู้ชำนาญการ
2. คัดเลือกโรงงานที่เข้าร่วมโครงการตามเกณฑ์ที่กำหนด
3. ทำการ COACHING
4. ทำการทบทวน(ทวนสอบ)ว่าภายหลังจาก COACHING แล้วมีความเข้าใจและความสามารถในการImplement เพียงใด (ไม่ใช่การตรวจสอบเพื่อการรับรอง)
5. ให้เกียรติบัตรว่ามีความเข้าใจในหลักการของ CSR-DIW มิใช่เพื่อการรับรองว่าเป็นโรงงานที่ดีมีความรับผิดชอบต่อสังคมดีจริงหรือไม่ แต่โรงงานจะต้องทำรายงานประจำปี(SR Report) เผยแพร่ โดย สังคม ชุมชนจะเป็นผู้ตัดสินเองว่าเป็นโรงงานที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมแท้จริงหรือไม่

หมายเหตุ บทความนี้เป็นความคิดเห็นส่วนตัว ความผิดพลาดประการใดเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียน ไม่เกี่ยวข้องกับกรมโรงงานอุตสาหกรรมใด ๆ ทั้งสิ้น